

Spørsmål og svar: Ny tjenstepensjon i offentlig sektor

Hvorfor endres offentlig tjenstepensjon?

Offentlig tjenstepensjon må i større grad tilpasses pensjonsreformen i folketrygden fra 2009 – som ble innført fordi systemet ikke lenger var bærekraftig. Etter reformen blir pensjonene lavere og lavere for hvert eneste årskull. Dette skjer som følge av såkalt levealdersjustering, der årlig pensjon fordeles på forventet levealder. Dagens ordning har et tak på opptjening på 30 år. Har du full opptjening når du er 67 år, får du ikke mer i pensjon ved å jobbe lenger. Dette betyr at det er vanskelig å kompensere for levealdersjusteringen ved å stå lenger i arbeid.

Ny ordning gjelder fra 1963-kullet

Ordnningen innføres etter planen fra 2020 for de 800 000 ansatte i staten, kommunene og sykehusene, og vil gjelde for de som er født i 1963 eller senere. De som omfattes av de nye reglene og som har opptjening i dagens ordning, beholder allerede oppspart pensjon når de går over til ny ordning.

Hva er en påslagsmodell?

Offentlig sektor går nå fra ytelsespensjon – som gir 66 prosent av sluttlønn før levealdersjustering – til en påslagsmodell. I påslagsmodellen får du pensjonsopptjening for alle år i arbeid, og det er ikke lenger et tak på hvor mye du kan få i samlet pensjon, slik det var tidligere. Det lønner seg altså å jobbe lenge. Den nye ordningen skal gjøre offentlig tjenstepensjon likere folketrygden og tjenstepensjonene i privat sektor. Den gir en livsvarig utbetaling og lik pensjon for kvinner og menn med samme lønn gjennom karrieren.

Hva er hovedtrekkene i ny ordning?

- Du får en årlig pensjonsopptjening på 5,7 prosent av inntekten din mellom 0 og 12 (G er nå på 93 634 kroner)
- Du får i tillegg en pensjonsopptjening på inntekt mellom 7,1 G og 12 G på 18,1 prosent.
- Alle år i arbeid frem til 75 år vil gi pensjonsopptjening.
- Pensjonen skal beregnes uavhengig av folketrygden.
- Pensjonen kan tas ut fleksibelt fra 62 til 75 år og kombineres med å stå i jobb, uten at pensjonen reduseres.
- Det innføres en ny AFP-ordning etter mønster av den i privat sektor. Den kommer i tillegg til tjenstepensjon og folketrygd. AFP gir opptjening i alderen 13-61 år, og kan kombineres med arbeid.
- De som ikke kvalifiserer for ny AFP vil få en betinget tjenstepensjon.

Hvordan ser tjenstepensjonen ut for de som er født i 1962 og tidligere?

Denne gruppen blir stående i dagens ordning. Det betyr at de kan gå av med AFP fra de er 62 år til 67 (tidligpensjonsordning). Fra 67 år kan de gå av med alderspensjon. Det er ikke mulighet til å motta pensjon og arbeide med full lønn i offentlig sektor samtidig.

Hvordan blir de nye samordningsreglene?

Pensjon fra eksisterende ordning inkludert folketrygd er 66 prosent av inntekt før levealdersjustering. Å beregne hva tjenstepensjonen skal bidra med i tillegg til folketrygden kalles samordning. Det har hittil manglet samordningsregler for de som får pensjon fra den

nye folketrygden (for de født i 1954 eller senere). Disse reglene er nå på plass. Reglene utformes slik at alle vil få utbetalt tjenestepensjon, og er også justert slik at det blir noe større uttelling for de som står lengre i jobb for de eldste av disse overgangskullene.

Hva betyr individuell garanti?

De som er født senest i 1958 har en individuell garanti. Garantien sikrer de med 30 års opptjening et samlet pensjonsnivå på 66 prosent av sluttlønnen ved 67 år. Den individuelle garantien blir gradvis trappet ned for årskull født mellom 1959 og 1967. Garantitillegget er avhengig av antall opptjeningsår i gammel ordning.

Hvordan ser den nye AFP-ordningen ut?

AFP-ordningen går fra å være tidligpensjonsordning til å gi livsvarig utbetaling slik ordningen er i privat sektor. Du får pensjonsopptjening til du er 62 år. AFP kan tas ut valgfritt fra 62 til 70 år og kombineres med arbeidsinntekt, uten at pensjonen reduseres. Ny AFP beregnes som 4,21 prosent av pensjongivende inntekt opp til 7,1 G i alderen 13-61 år.

Hva med de som ikke har rett på AFP?

De som ikke kvalifiserer til AFP vil få en såkalt betinget tjenestepensjon. Den tjenes opp med tre prosent av pensjonsgrunnlaget opp til 7,1 G til og med det året en fyller 61 år. Denne kan tas ut ved siden av arbeid fra man er 62 til 70 år, og er på samme måte som tjenestepensjon og AFP en livsvarig ordning.

«Tidligpensjonstillegg» for årskull 1963 og 1970

1963-kullet er det første årskullet som ikke får dagens AFP-ordning. Det gis et overgangstillegg på inntil 0,15G årlig til de som er født i 1963. Tillegget trappes gradvis ned for årskullene frem til 1970, og gis i alderen 62 til 67 år dersom man velger å gå av med pensjon. Ordningen er av flere blitt omtalt som «slitertillegget».

Hva betyr ny pensjonsordning for de unge?

Med reglene for levealdersjustering fra 2009 er det de unge som rammes hardest, fordi de har en lenger forventet levealder enn eldre generasjoner. Med ny ordning vil man få pensjonsopptjening for alle år i arbeid. Slik vil man ha bedre mulighet til å kompensere for de lave nivåene enn tidligere.

Vil særaldersgrensene videreføres?

Det ble ikke landet en løsning om ordninger for ansatte med særaldersgrenser. Dette skal det forhandles videre om i en egen prosess. Det samme gjelder ny pensjonsordning for uføre. Løsningene skal gjelde fra 2020.

Hvordan er prosessen videre i Akademikerne?

Det fremforhandlede forslaget vil nå behandles i Akademikerne. I juni vil Akademikernes tre forhandlingsutvalg gjøre vedtak over den fremforhandlede løsningen. 1. juli er Akademikernes frist for å melde tilbake til Arbeids- og sosialdepartementet.